

prima instanță: Judecătoria Economică de Circumscripție (jud: I. Gancear)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Pleșca, Gh. Crețu, A. Pahopol)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Iu. Sîrcu, T. Chișca-Doneva, V. Clevadi,
V. Macinskaia, I. Vîlcov)

Î N C H E I E R E

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Societatea pe Acțiuni „Avînt” în proces de faliment,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96” împotriva Societății pe Acțiuni „Avînt”, în proces de lichidare, și Societății cu Răspundere Limitată „Danrem Trans”, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilelor, înlăturarea obstacolelor în realizarea dreptului de proprietate, recunoașterea nulității parțiale a contractului de gaj, și

la acțiunea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Avînt”, în proces de lichidare, împotriva Societății pe Acțiuni „Drum-96” cu privire la declararea nulității contractului de arendă, constatarea faptului juridic de posesie și folosință a imobilelor pe un termen de 15 ani și recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra imobilelor,

împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

La 08 noiembrie 2010, SA „Drum-96” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Avînt”, în proces de lichidare, cu privire la înlăturarea obstacolelor în realizarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor amplasate la adresa mun. Chișinău, bd. Dacia 65, pe un teren cu suprafață de 0,95 ha, prin obligarea părâtului să restituie construcțiile respective cu dispunerea evacuării SA „Avînt” și a tuturor bunurilor acesteia din imobilele date.

În motivarea acțiunii, reclamantul SA „Drum-96” a indicat că este succesorul universal al Direcției „Mehdorstoi” a Asociației Republicane de Producere „Mejkolhozstoi”, ulterior redenumită în Trustul intergospodăresc specializat „Agrodostroi”. În temeiul deciziei Comitetului executiv Chișinău din 19 mai 1966 a fost alocat terenul amplasat în mun. Chișinău, str. Muncești 780A (adresă ulterior

modificată în mun. Chișinău, bd. Dacia 65), cu suprafața totală de 0,95 ha, situat în raionul aeroportului, în scopul construirii imobilelor cu destinație de producere și auxiliare.

A menționat că predecesorul său Direcția „Mehdorstroi” a efectuat construcția imobilelor pe terenul nominalizat, acestea fiind recepționate în baza actului de recepție finală a construcțiilor din 14 august 1979. La 28 iunie 1992, între Trustul intergospodăresc de arendă pentru construcția drumurilor „Agrodorstroi”, în calitate de arendator, și colectivul de muncă al Coloanei intergospodărești mecanizate mobile nr. 1 din or. Chișinău (succesorul căreia este SA „Avînt”), în calitate de arendaș, a fost încheiat un contract de arendă, prin care Trustul „Agrodorstroi” a transmis arendașului în baza actului de inventariere pe un termen de 15 ani, mijloacele fixe și circulante, inclusiv construcțiile litigante, pârâțul-arendaș neeliberând imobilele închiriate la expirarea termenului contractului încheiat, ocupându-le fără a dispune de vreun temei legal și afectând astfel dreptul legitim de proprietate al reclamantului.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul și-a concretizat pretențiile solicitând suplimentar recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcțiilor situate în mun. Chișinău, bd. Dacia 65, care conform datelor cadastrale au fost înregistrate cu nr. cadastral: XXXXX.610.01, XXXXX.610.02, XXXXX.610.03, XXXXX.610.04, XXXXX.610.05, XXXXX.610.06, XXXXX.610.07, XXXXX.610.08, XXXXX.610.09, XXXXX.610.10, XXXXX.610.12, XXXXX.610.13, XXXXX.610.14, XXXXX.610.15, XXXXX.610.17, XXXXX.610.18 și XXXXX.610.19, precum și declararea nulității parțiale a contractului de gaj nr. 2088 din 06 septembrie 2007, încheiat între SA „Avînt” și SRL „Danrem Trans” în partea care ține de gajarea imobilelor în litigiu.

Lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac a înaintat o acțiune reconvențională prin care a solicitat declararea nulității contractului de arendă din 28 iunie 1992, constatarea faptului juridic de posesie și folosință a imobilelor din bd. Dacia 65, mun. Chișinău pe un termen de 15 ani și recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra acestora.

În motivarea acțiunii reconvenționale, lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac, a indicat că contractul de arendă încheiat la 28 iunie 1992 între Trustul „Agrodorstroi” și Coloana mecanizată mobilă nr. 1 din Chișinău nu este semnat de conducerea întreprinderii și nu este înregistrat în Registrul bunurilor imobile și, prin urmare, este nul.

Lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac a considerat că poate pretinde la recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilelor litigante în temeiul uzucapiunii imobiliare, deoarece, deși documentația pe aceste construcții nu a existat, ele au fost construite în anii 1966-1970 de către predecesorul SA „Avînt”, Direcția Chișinău de Construcție a Drumurilor „Mejkolhozstroi”, ulterior redenumită în Coloana intergospodărească mecanizată mobilă nr. 1 „Mehdorstroi”, din mijloacele acesteia. Deci, mai mult de 15 ani, SA „Avînt” legal a posedat de imobilele respective, având acestea în posesiune de bună-credință, utilă, continuă, pașnică și publică, tot timpul a stăpânit aceste construcții pentru sine cu titlu de proprietar, a achitat impozitele pe imobil și pe terenul aferent, le-a reparat, reconstruit, le-a grevat cu gaj. Dat fiind faptul că în capitalul social al SA „Avînt” cota de participare a statului nu este prezentă, solicită lichidatorul admiterea acestui capăt al acțiunii în sensul formulat.

Prin încheierea din 24 iunie 2010 a Judecătorei Economice de Circumscripție a fost atras în proces în calitate de copârât SRL „Danrem Trans”.

Prin hotărârea din 01 septembrie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SA „Drum-96” și s-a admis integral acțiunea reconvențională a SA „Avînt”; s-a considerat nul și fără consecințe juridice din momentul semnării (încheierii) contractul fără număr din 28 iunie 1992, încheiat între Trustul intergospodăresc „Agrodorstoi” și CIMM-1; s-a constatat faptul juridic de posesiune și folosință pe un termen mai mare de 15 ani de către SA „Avînt” a imobilelor amplasate în mun. Chișinău, bd. Dacia 65 și anume: lit. E –suprafața 16,7 m.p., volumul de 61 m3 cu șura nr. 1 cu suprafața de 10 m.p., șura nr. 2 cu suprafața de 17,7 m.p., șura nr. 5 cu suprafața de 32,2 m.p. și șura nr. 6 cu suprafața de 1,3 m.p.; lit. B –suprafața 141,2 m.p., volum de 588 m3; lit. C – suprafața 218,4 m.p., volum de 1155 m3; lit. F, F1 – suprafața 1155,58 m.p., volum de 4799 m3; lit. G –suprafața 42,6 m.p., volum de 215 m3 cu șura nr. 7 cu suprafața de 12,9 m.p., șopron nr. IV cu suprafața de 4,0 m.p., șopron nr. I cu suprafața 38,4 m.p., șopron nr. II suprafața de 89,5 m.p. și șopron nr. III suprafața de 237,85 m.p.; lit. K –suprafața de 629,9 m.p., volum de 2620 m3, inclusiv încăperi administrative cu suprafața 324,9 m.p. și auxiliare 268,0 m.p.; lit. 1, L(I), L(II) –suprafața de 1425,1 m.p., volum de 10130 m3, inclusiv suprafața de producere 1157,1 m.p. și auxiliară 268,0 m.p.; lit. A, A(I), A(II) – suprafața 162,8 m.p., volum de 578 m3, inclusiv locativă 26,8 m.p. și lit. D – suprafața 26,2 m.p., volum de 146 m3; bunurile imobile indicate se află pe un teren cu suprafața de 0,95 ha, amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia 65 și s-a recunoscut după SA „Avînt”, în proces de lichidare, dreptul de proprietate prin uzucapiune asupra imobilelor date; s-a încasat din contul SA „Drum-96” în bugetul de stat suma de 12348,07 de lei cu titlu de taxă de stat și din contul SA „Avînt”, în proces de lichidare, în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 11 948,07 de lei.

Prin decizia din 27 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de SA „Drum-96” și SA „Avînt”, fiind menținută fără modificări hotărârea din 01 septembrie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție.

Prin decizia din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SA „Drum-96”, s-a casat integral decizia din 27 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 01 septembrie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție și s-a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii depuse de SA „Drum-96” și respingere a acțiunii reconvenționale înaintate de SA „Avînt”, în proces de lichidare, ca fiind neîntemeiată; s-a recunoscut dreptul de proprietate al SA „Drum-96” asupra construcțiilor din mun. Chișinău, bd. Dacia 65, cu nr. cadastrale: XXXXX.610.01, XXXXX.610.02, XXXXX.610.03, XXXXX.610.04, XXXXX.610.05, XXXXX.610.06, XXXXX.610.07, XXXXX.610.08, XXXXX.610.09, XXXXX.610.10, XXXXX.610.12, XXXXX.610.13, XXXXX.610.14, XXXXX.610.15, XXXXX.610.17, XXXXX.610.18 și XXXXX.610.19; s-a obligat SA „Avînt” să restituie în natură SA „Drum-96” imobilele din mun. Chișinău, bd. Dacia 65, amplasate pe o suprafață de 0,95 ha, cu evacuarea SA „Avînt” și a tuturor bunurilor acesteia din imobilele date; s-a declarat nulitatea parțială a contractul de gaj nr. 2088 din 06 septembrie 2007, încheiat între SA „Avînt” și SRL „Danrem Trans” în partea gajării (ipotecării) imobilelor amplasate în mun. Chișinău, bd. Dacia 65, cu nr.

cadastrale: XXXXX.610.01, XXXXX.610.02, XXXXX.610.03, XXXXX.610.04, XXXXX.610.05, XXXXX.610.06, XXXXX.610.07, XXXXX.610.08, XXXXX.610.09, XXXXX.610.10, XXXXX.610.12, XXXXX.610.13, XXXXX.610.14, XXXXX.610.15, XXXXX.610.17, XXXXX.610.18 și XXXXX.610.19; s-a încasat din contul SA „Avânt” în beneficiul SA „Drum 96” taxa de stat în sumă de 6 100 de lei.

Prin încheierea din 18 septembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de SA „Direcția Lucrărilor Speciale de Construcție”, BC „Banca Socială” SA, reprezentantul acționarilor SA „Avânt”, în proces de lichidare, Marian Mihail, și administratorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către administratorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 02 aprilie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de administratorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 01 octombrie 2014 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de SRL „Danrem Trans”, reprezentantul acționarilor SA „Avânt”, în proces de lichidare, Marian Mihail, și administratorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 11 martie 2015 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de SA „Direcția Lucrărilor Speciale de Construcție” și administratorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către lichidatorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către lichidatorul SA „Avânt”, în proces de lichidare, Nistor Rabuleac, împotriva încheierilor din 02 aprilie 2014, 01 octombrie 2014, 11 martie 2015 și 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

La 09 septembrie 2019, lichidatorul SA „Avânt” – Nistor Rabuleac, SRL „Danrem Trans” și SA „Direcția Lucrărilor Speciale de Construcție” au depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 24 ianuarie 2018 și a deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire; casarea încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 2rhc-3/18 din 24 ianuarie 2018 privind respingerea cererii de revizuire depusă de SA „Avânt” la 23 noiembrie 2017, împotriva încheierilor Curții Supreme de Justiție nr. 2rhc-35/15 din 11 martie 2015, nr. 2rhc-60/14 din 01 octombrie 2014, nr. 2rhc-8/14 din 02 aprilie 2014; reexaminarea cererii de revizuire depusă de SA „Avânt” la 23 noiembrie

2017, împotriva încheierilor Curții Supreme de Justiție nr. 2rhc-35/15 din 11 martie 2015, nr. 2rhc-60/14 din 01 octombrie 2014, nr. 2rhc-8/14 din 02 aprilie 2014, cu admiterea cererii de revizuire depusă de SA „Avînt” și casarea încheierilor Curții Supreme de Justiție nr. 2rhc-35/15 din 11 martie 2015, nr. 2rhc-60/14 din 01 octombrie 2014, nr. 2rhc-8/14 din 02 aprilie 2014; reexaminarea și admiterea cererii de revizuire depusă de SRL „Danrem Trans” la 15 aprilie 2014; reexaminarea și admiterea cererii de revizuire depusă de SA „Direcția Lucrărilor Speciale de Construcție” la 03 februarie 2015; reexaminarea și admiterea cererii de revizuire depusă de SA „Avînt” la 26 noiembrie 2013 și la 24 ianuarie 2014 împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 2rae-1/13 din 03 aprilie 2013 cu casarea acesteia și reținerea cauzei în Curtea Supremă de Justiție pentru rejudecarea recursului depus de SA „Drum-96” în alt complet; rejudecarea recursului în ședință publică, cu citarea părților.

Prin încheierea din 04 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac, SRL „Danrem Trans” și SA „Direcția Lucrărilor Speciale de Construcție” împotriva încheierii din 24 ianuarie 2018 și deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Drum-96” împotriva SA „Avînt”, în proces de lichidare, și SRL „Danrem Trans” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilelor, înlăturarea obstacolelor în realizarea dreptului de proprietate, recunoașterea nulității parțiale a contractului de gaj și acțiunea reconvențională depusă de SA „Avînt, în proces de lichidare împotriva SA „Drum 96” cu privire la declararea nulității contractului de arendă, constatarea faptului juridic de posesie și folosință a imobilelor pe un termen de 15 ani și recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra imobilelor.

La 02 septembrie 2022, lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac a depus cerere de revizuire, în baza art. 449 lit. g) Cod de procedură civilă, solicitând casarea deciziei din 03 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de recurs, a constata încălcarea dreptului SA „Avînt” la un proces echitabil și a încasa din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul SA „Avînt” a sumei de 2 500 de Euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil în prezenta cauză.

În motivarea revizuirii a indicat că în urma discuțiilor cu Agentul Guvernamental al RM s-a ajuns la concluzia despre posibilitatea tranșării pe cale amiabilă a cauzei pendinte în fața CtEDO prin revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013, în prezenta cauză și acordarea posibilității reclamantilor de a-și valorifica dreptul încălcat într-un proces în care să fie asigurate toate exigențele și garanțiile dreptului la un proces echitabil așa cum este el văzut în lumina CEDO.

Făcând abstracție de temeinicia în fond a tuturor argumentelor prezentate de petiționari în fața CtEDO, constată ca fiind prezent temeiul de revizuire prevăzut la art. 449 lit. g) Cod de procedură civilă și consideră că acest remediu intern - casarea în ordine de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013 și remiterea cauzei la rejudecare, ar permite repunerea petiționarilor în drepturile sale lezate și ar permite tranșarea cauzei pendinte în fața CtEDO în cadrul unei proceduri amiabile.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a propus petiționarilor și Guvernului soluționarea amiabilă a acestei cauze. În urma discuțiilor purtate cu Agentul Guvernamental al RM s-a convenit despre posibilitatea soluționării amiabile a cauzei pendinte în fața CtEDO prin redeschiderea procedurilor naționale. Acest fapt se confirmă prin scrisoarea Agentului Guvernamental nr. 06/7733 din 02 septembrie 2022.

La 05 octombrie 2022, SA „Drum-96” a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

La 13 octombrie 2022, SRL „Danrem Trans” a depus referință, prin care a solicitat a admite cererea de revizuire depusă de lichidatorul SA „Avînt”, Nistor Rabuleac în sensul declarat.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire depusă de SA „Avînt” în proces de faliment, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Astfel, în conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b), alin. (6) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii. În cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

În corespundere cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În temeiul art. 447 lit. a) și c) Cod de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire: părțile și alți participanți la proces, Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit. a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art. 449 lit. g) și h).

Articolul 449 lit. g) Cod de procedură civilă, prevede că revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Așadar, efectele hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului prin care se constată violarea de către instanțele naționale a drepturilor omului, consfințite în Convenție, cu ocazia pronunțării hotărârilor rămase irevocabile după epuizarea tuturor căilor de atac prevăzute de legislația națională - operează asupra acestor hotărâri prin intermediul căii de atac extraordinare a revizuirii prevăzută de articolul 449 din Codul procedură civilă.

La rândul său, art. 450 lit. e) Cod de procedură civilă, statuează că cererea de revizuire se depune în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art. 449 lit. g).

Totodată, conform art. 5 alin. (4) lit. b) din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, în domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, Agentul guvernamental în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora.

Conform art. 11 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, soluționarea amiabilă a unei cauze aflate pe rolul Curții Europene poate fi inițiată doar după o notificare oficială parvenită din partea Curții Europene și poate fi derulată concomitent cu procedura prevăzută la art. 10, care se aplică în modul corespunzător. În condițiile alin. (1), Agentul guvernamental, din oficiu, la solicitarea reclamantului sau a reprezentantului acestuia, este în drept să negocieze soluționarea amiabilă a oricărei cauze aflate pe rolul Curții Europene.

În speță, se atestă că Curtea Europeană a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Avînt S.A. și Danrem-Trans S.R.L. v. Republica Moldova (cererea nr. 60797/13). Astfel, Curtea a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt, rezumate de către Grefa Curții Europene. De asemenea, Curtea a propus Guvernului să i-a în calcul eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă a cauzei.

În acest fel, la 15 august 2022 Agentul guvernamental al Republicii Moldova a inițiat procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze.

Colegiul reține că pe rolul Curții Europene a fost înregistrată cererea Avînt S.A. și Danrem-Trans S.R.L. v. Republica Moldova (cererea nr. 60797/13), în care reclamantii invocând art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, s-au plâns pe faptul că nu au fost citați la examinarea cauzei în cadrul Curții Supreme de Justiție, necătfînd că erau parte a procesului.

La caz, verificând temeinicia motivelor de revizuire invocate de SA „Avînt” în proces de faliment, în raport cu materialele cauzei, Colegiul consideră că este justificată reexaminarea cauzei, ori, în viziunea completului sunt prezente circumstanțe esențiale și imperative ce vizează încălcarea drepturilor fundamentale ale SA „Avînt” în proces de faliment, garantate de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încălcare care constituie un viciu fundamental comis de instanța de judecată la pronunțarea hotărârii în cauză.

Pentru aceasta, Colegiul reține prevederile art. 6 § 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care reglementează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și

obligățiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a notat că, principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice, cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Analizând circumstanțele prezentei cauze și raționamentele expuse în cererea de revizuire, urmează de enunțat faptul că instanța de recurs a admis cererea de recurs a casat decizia instanței de apel și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale, în defavoarea reclamantei.

Colegiul reține că la adoptarea soluției de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale, instanța de recurs nu a luat în considerare toate argumentele invocate de către participanții la proces, prin ce a admis încălcarea dispoziției art. 6 § 1 din Convenție.

De altfel, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene, art. 6 § 1 din Convenție obligă instanțele naționale să explice în mod corespunzător motivele pe care își bazează deciziile lor. Întinderea obligației de a motiva o hotărâre variază în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată, ținând cont de circumstanțele cauzei (Ruiz Torija v. Spania, § 29, 9 decembrie 1994). Totodată, deși art. 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele naționale să prezinte un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un justițiabil, obligația respectivă presupune, totuși, prezentarea unor replici specifice și exprese la argumentele decisive pentru examinarea cauzei respective (Ramos Nunes de Carvalho e Sa v. Portugalia nr. 55391-13, § 185, 6 noiembrie 2018).

Circumstanțele descrise, precum și faptul inițierii unei proceduri de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, impun admiterea cererii de revizuire împotriva deciziei din 3 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, cu reținerea cauzei pentru reexaminarea recursului declarat de SA „Drum-96”, împotriva deciziei din 27 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Or, atunci când Curtea constată că un reclamant nu a avut parte de un proces echitabil în instanțele naționale, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeana a Drepturilor Omului.

În ceea ce vizează solicitarea de acordare a unei satisfacții echitabile în beneficiul SA „Avînt” în proces de faliment pentru încălcarea constatată, instanța reține următoarele.

În baza art. 41 din Convenție, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

Satisfacția echitabilă poate fi acordată dacă dreptul intern nu permite sau permite doar în mod imperfect, prin repunerea lucrurilor în situația anterioară, înlăturarea consecințelor măsurii incriminate.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform art. 1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de

Convenție să fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

Prin urmare, în speță, fiind constatată existența unei violări a drepturilor reclamantei, statul are obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt acestei violări și de a înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară prin repararea prejudiciului sub formă pecuniară.

Astfel, prejudiciul moral se acordă în raport cu consecințele negative suferite de parte, cât și măsura în care i-a afectat situația socială și materială, iar în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului, aceste criterii se aplică prin necesitatea ca partea lezată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a reiterat că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (a se vedea *Former King of Greece and Others v. Greece* [GC], nr. 25701/94, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc.

La fel, repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Respectiv, ținând cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze cu încălcări similare și efectul acestor încălcări asupra reclamantului, Colegiul consideră că o compensație suficientă nu poate fi echilibrată doar prin simpla constatare a faptelor descrise, iar suma de 2 500 de euro solicitată reprezintă o satisfacție echitabilă pentru încălcările constatate, fiind apreciată în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral, inclusiv costuri și cheltuieli.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire în limita susținută de SA „Avînt” în proces de faliment, a constata încălcarea drepturilor SA „Avînt” în proces de faliment garantate de art. 6 § 1 din Convenție; a casa decizia din 3 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție și a reține prezenta cauză în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinarea în ordine de recurs a recursului declarat de SA „Drum-96”, împotriva deciziei din 27 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău, cu acordarea unei satisfacții echitabile în beneficiul societății reclamante pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a articolului 41 din Convenției, în cuantum de 2 500 de euro, ca prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Societatea pe Acțiuni „Avînt” în proces de faliment.

Se constată încălcarea drepturilor Societății pe Acțiuni „Avînt” în proces de faliment garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Se casează decizia din 3 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Drum-96” împotriva Societății pe Acțiuni „Avînt”, în proces de lichidare, și Societății cu Răspundere Limitată „Danrem Trans”, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilelor, înlăturarea obstacolelor în realizarea dreptului de proprietate, recunoașterea nulității parțiale a contractului de gaj, și la acțiunea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Avînt, în proces de lichidare, împotriva Societății pe Acțiuni „Drum-96” cu privire la declararea nulității contractului de arendă, constatarea faptului juridic de posesie și folosință a imobilelor pe un termen de 15 ani și recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra imobilelor.

Se reține prezenta cauză în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”, împotriva deciziei din 27 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Se încasează din contul bugetului de stat gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Societății pe Acțiuni „Avînt” în proces de faliment suma de 2 500 (două mii cinci sute) de euro, convertită în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat